

HELI HILTUNEN

Gudskelov får jag strax min melankoli färdig

29.10–22.11.2020

galerie anhava

Fredrikinkatu 43
FI-00120 Helsinki
Fredriksgatan 43
FI-00120 Helsingfors
Tel. +358 (0)9 669 989
Fax +358 (0)9 634 007
galerie@anhava.com
www.anhava.com
ti-pe 11-17 ti-fr
la-su 12-16 lö-sö

Heli Hiltunens (f. 1960) utställningsverk bygger förbindelselänkar mellan det förflutna och nuet. Genom att rita ett slags ruttkarta och ge förslag till vartåt blicken ska riktas fungerar de som tips åt betraktaren. Den sanning som då uppstår är inte absolut; avvikande åsikter accepteras och allt kan diskuteras. Utställningens titel *Gudskelov får jag strax min melankoli färdig* är en mening ur dramatikern Georg Büchners pjäs *Leonce och Lena* från 1836.

Utställningens mest omfattande verk innehåller sjutton avtryck av diabilder med blomstermotiv. Diabildernas engelska term är fascinerande med sin magiska anspelning: Magic Lantern Slides. I Heli Hiltunens inramade verk möter vardagliga meningar i form av serigrafityck på glas de ymniga blomstermotiven som tycks fulla av drömmar. Hiltunens behandling av de olika materialen – inköpslistor, brev och fotografier – är en viktig del av verken. De upphittade materialen minner om tiden som går för eget maskineri. Efterlämnade fragment och ord omorganiserar: i någon annans händer, i ett nytt liv. Med tiden kan ord försvinna, falla i glömska eller omorganiseras till nya skikt.

Trä som material går igen i alla verk. På oljemålningarna kan man upptäcka grenar, gångar som kunde vara gjorda av skadedjur som lever i trädet. Med trädets hjälp kan vi mäta tid. Trädet får mer kraft allteftersom det växer till sig från en ranglig planta till ett tjockt timmerträd. Också frontmannahuset i collaget *Tiedon portaat* (*Kunskapens trappa*) är byggt i trä. Inga människor syns på fotografiet, men nog spår av människors när- och frånvaro. Någon har byggt huset och bebott det. Någon gång har huset varit fullt av liv och sedan förvandlas till en övergiven scen. Kvar finns bara en stege, en spade och ett ämbar. Av collaget har Hiltunen gjort ett eget arkiv. Verandaräcket är draperat med lönekvitton. Under glasskivan syns bevarade dokument som berättar om levtt liv och levnadsöden. En teckning med fåglar som flyger och blommor som sträcker sig mot dem är hoppgivande.

I fotoparet *Nordliga och Sydliga hemisfär* väcker de två kloten gjorda av mattor associationer till vardagssysslor. Som svarta nystan lyser de i mörkret tack vare sina vita punkter. Kan punkterna tolkas som stjärnkartor?

Hiltunens verk utforskar människans mikrohistoria och vad vi lämnar efter oss. De efterlämnade tingen väcker också tankar kring vad vi egentligen visste om dem som levde tidigare. Handstil och rättskrivning kan ge upplysningar exempelvis om den tid någon levde i, men kanske också om skrivarens öde och samhällsställning. Även ord skrivna av närstående känns, då de läses i efterhand och den som en gång höll i pennan gått bort, främmande på ett nytt sätt. I Hiltunens finstämda verk är människorna närvarande, men deras ansikten ser vi inte. Träden runt huset fortsätter att växa. Grenverken förtätas, landskapet förändras. Huset har ny ägare, men tidigare tidsskikt lever kvar.

Heli Hiltunen (f. 1960) utexaminerades från Bildkonstakademien 1990 och har sedan dess hållit separatutställningar och deltagit i grupputställningar både i Finland och utomlands. Hennes verk ingår i talrika inhemska och nordiska samlingar, bl.a. Kiasmas, HAM:s, Saastamoinen stiftelsens, Wihuris stiftelsens, Niemistös samt Sara Hildéns konstmuseums samlingar. Hiltunen tilldelades Ars Fennicapriset 2001.

– Ulla-Maija Pitkänen

ANHAVA UNDERGROUND:

JUHANA MOISANDER

Pied Piper

29.10 – 22.11.2020

galerie anhava

Fredrikinkatu 43
FI-00120 Helsinki
Fredriksgatan 43
FI-00120 Helsingfors
Tel. +358 (0)9 669 989
galerie@anhava.com
www.anhava.com
ti-pe 11-17 ti-fr
la-su 12-16 lö-sö

Juhana Moisanders (f. 1977) verk *Pied Piper* är den avslutande delen i trilogin *Ethology of a Man*. Huvudpersonen är en man som fokuserar på att spela på sina instrument och med gester ber betraktaren att stanna kvar och tolka hans inre värld. Hans ensamhet är något lamslående, men samtidigt berörande.

Som titeln antyder refererar verket till den kända tyska folksagan, men där sagans flöjtspelare och råttfångare i staden Hameln är klädd i grann harlekindräkt bär Moisanders Pied Piper grå och formell kostym.

Pied Pipers instrument, en blockflöjt – som i detta växer ut ur näsan – och en luta, är typiska för barocken. Musiken i verket är en modifierad version av barockkompositören Sylvius Leopold Weiss' chaconne. Weiss var känd som en mycket skicklig lutspelare. Barockens typiska frodighet och storvulnhet har i Moisanders händer reducerats till ett minimum, men den dramatiska atmosfären är fortfarande förnimbar.

Gestalten uttrycker sina känslor med instrumenten. Med musikens hjälp bearbetar han sitt eget lidande, men utan att lyckas skaka av sig underhållarens roll. Blockflöjtsnäsan växer inte som på Pinocchio. Den här spelemannen tycks kunna hantera den situation han råkat i. Hans underdåniga uppsyn i kombination med den nedåtriktade blicken antyder ånger och rvelse. Långsamt, nästan oförmärkt, börjar han röra sig bakåt, musiken blir vanställd och han lyfter sina armar. Vad händer sedan? Pied Piper har fastnat i en ond cirkel av självbedrägeri. Vår tids speleman har fortfarande två sidor: hjälpsamhet och svek. Vi har inte kommit långt från folksagan om råttfångaren i Hameln.

Juhana Moisander är bosatt och verksam i Högfors. Han är konstmagister från Konstindustriella högskolan 2007. Moisanders verk har visats på talrika inhemska och internationella utställningar. Hans föregående verk i serien *Ethology of a Man* visades ifjol på EMMA – Esbo moderna konstmuseum och på bildkonstveckorna i Mänttä. Moisanders verk är representerade i bl.a. Helsingfors stads konstmuseum HAM:s, EMMA – Esbo moderna konstmuseums och Jenni och Antti Wihuris stiftelses samlingar. I våras färdigställde Moisander det offentliga verket *Justitia* i tingshuset i Villmanstrand. Verket var beställt av statens konstverkskommission.

– Ulla-Maija Pitkänen